

Світлана Шумаєва
*Уманський державний
педагогічний університет
ім. Павла Тичини
(м. Умань, Україна)*

ФОРМИ Й МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛІВ І БАТЬКІВ У МОРАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА УКРАЇНИ

Актуальність дослідження. Наразі світова спільнота занепокоєна не лише економічними проблемами. Матеріальні блага та високий рівень життя, посилення тенденцій до індивідуалізму, відчуження людей, комерціалізації потужних засобів масової інформації та багато інших чинників відбувається поступове руйнування вікових суспільних інститутів, традиційних життєвих орієнтирів, сформованих моральних понять і норм сприяють небаченому злету злочинності, жорстокості, насильства, соціальної напруженості, наркоманії, алкоголізму і призводять до глибоких потрясінь у соціальному та особистому житті.

В умовах глобальної кризи сучасної цивілізації у Великобританії ведуться інтенсивні пошуки інших шляхів виховання людської особистості, головною метою якого має бути її розвиток і вдосконалення. Орієнтація на дитину, її потреби, особистісні особливості, права - провідна стратегія оновлення шкільного виховання.

У Великобританії чітко позначені проблеми зближення сім'ї та школи. Тенденції до такого зближення не нові для європейської школи. В Україні вони були намічені ще в 80х р.р. ХХст. Але якщо в ряді країн вони так і залишилися експериментальними, не отримавши масового поширення, то в Великобританії взаємодія сім'ї і школи широко представлено в масовій школі. Британська школа виступає прикладом того, як за порівняно короткі терміни активізувати співпрацю сім'ї та школи.

Об'єкт дослідження - підлітки та їхні батьки Великобританії та України .

Предмет дослідження - процес взаємодії сім'ї і школи у моральному вихованні дітей у Великобританії та України.

Виклад основного матеріалу. У Великобританії всі учасники виховного процесу: батьки, вчителі, громадські організації, громада, усвідомили необхідність тісної взаємної співпраці. Таке ставлення до проблеми дозволяє зробити висновок, що у Великобританії моральне виховання є справою загальнонаціональною важливості. Відповідальність за здійснення процесу морального виховання дітей поділена між школою і сім'єю. Питання теорії та практики морального виховання відображені в офіційних документах, що регламентують роботу шкіл Великобританії (Дитячий акт 1889 , Акт по сімейному законодавству '91 , Акт про підтримку дітей " 96 і т.д.). Відомі англійські педагоги М. Крафт, П. Чізмен, А. Редферн, Р. Макконкі (M.Craft , P.Cheesmen , A.Redfern , R.McConcey) та інші здійснюють потужну теоретичну і практичну роботу, узагальнюючи і систематизуючи досвід морального виховання. Тематика морального виховання в англійській школі знайшла відображення в роботах таких вчених як В.В.Макаев , О.І.Матьяш , Б.А.Молчанов, Н.М. Воскресенської, Б.Л.Вульфсона , А.Н.Джуринського , В.П. Лапчинської та ін. Вивчення теорії питання взаємодії школи та сім'ї показало, що необхідність виховного впливу на школярів не лише з боку школи, а й сім'ї в їх єдності розглядається в працях Н.К.Крупської, А.С.Макаренка , С.Т.Шацького . Подальший розвиток ця ідея отримала в працях Н.І.Болдирева , І. В, Гребеннікова , І.С.Марьенко , Е.І.Моносзона , А.М.Нізової та ін.

Розуміння необхідності співпраці школи і сім'ї у Великобританії прийшло не так давно. До 50-х р.р. минулого століття двері шкіл були закриті для батьків. У своєму дослідженні В.Уолкер (W.Walker) дійшов висновку, що до 1950 - х р.р. батьки і вчителі жили у взаємній недовірі і навіть ворожості, яка не була повністю подолана ні II Світовою війною, ні Освітнім актом 1944року. До доповіді Плаудена (Plawden) у 1967 гасло «Ні батькам за цю

межу » проголошувався як символ ізольованого світу школи , яка навмисно захищала себе від зовнішніх факторів, від сімейного громадського впливу . Зараз батьки у Великобританії, як і всі батьки у світі, висувають перед школою високі вимоги , справедливо вважаючи , що довірили їй найбільше надбання - своїх дітей і свої гроші , і мають право чекати високих дивідендів від інвестицій. І вчителі прикладають зусилля для виправдання надій батьків [1]. Що стосується України, то з прийняттям Закону України "Про освіту" виникли передумови для рівноправної, творчої, зацікавленої взаємодії родини й школи. Це виражається в орієнтації на державно-громадське управління освітою, право на існування всіх форм освіти, у тому числі сімейного, оновлення змісту навчання і виховання. В Україні сімейна політика визнається одним із пріоритетних напрямків соціальної політики, а відтак зміст роботи з батьками полягає в наступному:

- Підвищення психолого-педагогічних знань батьків
- Залучення батьків у навчально-виховний процес
- Участь батьків в управлінні школою.

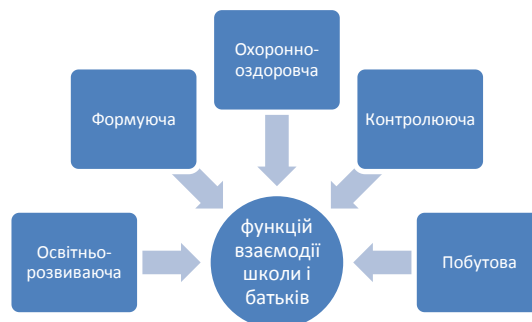
Рівень педагогічної освіченості батьків залежить від багатьох чинників, а саме:

- традицій у сім'ях, в яких вирости вони;
- набутих знань;
- життєвого досвіду;
- здатності до саморозвитку, тощо.

Програми школи молодих батьків та педагогічної культури молоді сім'ї підпорядковані питанню співробітництва школи і сім'ї. Ці програми ґрунтуються на особистісно-орієнтовному підході, найбільш коректному та ефективному в роботі з сім'єю, який враховує конкретні життєві та індивідуальні особливості. Саме школа має дбати про постійний розвиток їх педагогічних знань, вдаючись до різних методів роботи, найпоширенішими серед яких є: педагогічний лекторій; позакласний педагогічний всеобуч; університет педагогічних знань; підсумкова річна науково-практична

конференція батьків з проблем виховання; день відкритих дверей; класні батьківські збори; відвідування батьків вдома; листування; консультації батькам; запрошення батьків до школи; тематичні вечори запитань і відповідей; ознайомлення батьків з психолого-педагогічною літературою; створення батьківського комітету класу; створення загальношкільного батьківського комітету, тощо [2].

До основних функцій взаємодії школи і батьків у Великобританії та Україні відносяться:

Найбільш поширеними методами роботи з батьками є:

Отже, діяльність батьків і педагогів в інтересах дитини може бути успішним лише у тому випадку, якщо вони стануть членами альянсу, що дозволить їм краще дізнатися дитини, побачити його в різних ситуаціях і таким чином допомогти дорослим у розумінні індивідуальних особливостей дітей, розвитку їх здібностей, формування ціннісних життєвих орієнтирів, подолання негативних вчинків і проявів в поведінці. Педагогам важливо

встановити партнерські відносини з родиною кожного вихованця, створити атмосферу взаємопідтримки та спільності інтересів. Саме сім'я з раннього дитинства покликана закласти в дитини моральні цінності, орієнтири на побудову розумного способу життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Режим доступу <http://www.nauka-shop.com/mod/shop/productID/48477/>
2. Режим доступу http://2dnvk119.at.ua/load/formi_ta_metodi_roboti_z_batkami/1-1-0-7